

شراط اشراك :
سنه لکی ۳۰ ، التی آیلنی
۲۰ غرور

ممالك اجنبیه ایچون :
سنه لکی ۱۰ التی آیلنی ۶ فرانقدر . اعلانات
ایچون اداره مأموری محمد ذنی بکه مراجعت ایملیدر .

۲۱ تموز افرنجی

۱۹۱۰

۸ تموز ۱۳۲۶

وَأَعْلَمُ بِاللَّغْوِ : التَّحْقِيقُ وَالْإِثْبَاتُ

صاحب امتیازی :
شهبندر زاده قلبلی
احمد ملی

اداره و تحریر محلی :
جنال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایملیدر .

نسخه سی هر برده

۲۰ باره در .

۱۴ رجب ۱۳۲۸

اولا « همه حال صدر اعظم و یابوکا یقین برشی اولوق » ایستینلر و بونک ایچون میدان ملیتک غوائل و اغتشاشدن خالی قالماسنی آرزو ایدنلر . انتقام آلق هوسندن کجه مینلر وار ثانیاً اشخاصه مخالفت ایله وطنه عداوتی فرق ایتمه یینلرده وار بو قیل یادکارلرک شوایشده بیکانه قالمادقارینه قلبمز شهادت ایدیور .

مع مافیة بر فاجعه بدن زیاده بر قومس دیایه بکزمین بوچیرکین مسئله نك بر آن اول قایانماسنی منی ایتمکی هر شیدن زیاده موافق حال بولورز .

بو کون اردومن نی طرفدر . هیچ بر جمیته و فعلاً « داخل دکل . بوندن ناشی اردومنی تجیل و تقدیر ایدرر . استبداده قارشی حرکت ، وطنی تخلص ایجاب ایتدیکی زمان اردومن اتحاد و ترقی اولدی . شیمدی ، تخلص ایتدیکی وطنک محافظه و سلامته ، مشروطیتک دوامنه مأموردر . بو وظیفه مقدسه نك امکان ایفاسی انجق بی طرفلقددر . بو حکمتی تماماً آکلایان اردومن ، یالکیز نکهمان مشروطیت و حارس شرف و ناموس ملی قالارق . هر جمیت سباسبه دن « فعلاً » افشاکه ایتدی . لکن بو ، اردومنک اتحاد و ترقی پروگرامنی رد ایتدیکی ، « قلباً و فکرأ » اتحاد و ترقیدن آیریلدینی معانسه کله ییایمی ؟ خایر !

اتحاد و ترقی ، پروگرامی ، ماضیسی و آمالی اعتباریله محض مشروطیت ، محض ملت ، محض حیتدر . بو فکر جلیله « نه اتحاد و ترقی منسوبیندن فالان بکک و یافلان افندیکن اعمال و آمال غیر مرغوبه سی خطیطاتی » ونده « نماین رسمیه نك مزیت و یا خود نقصان مزیتی » داخلدر . اتحاد و ترقی ، بیکرله فداکار اولاد وطنک خون مظلومیله ، وطنی قورتاره حق حیتمندانی علم مجلی آلتنه طوبلامش اولقله اثبات مزیت و هویت ایتمش بر « منظومه فکریه » در . بو منظومه مقدسه ، حتی اتحادجی اولوق دعواسنده

وطن و مشروطیت ایچون برتهلکه بولونتی ملاحظه سی سبب اولدی ، خایر !

بزی تأسفلر دریاسنده بونان جهت ، حالا وطنمزده حقایق احوالی کورمه چک نظرلرک ازانی و بالعکس احتراصات و افعلالاتک چوقلمیدر .

وطنمزده بر طاقم فا آدملرک بولونماسنه نه درجه تأسف ایدرسه ک ، دوشونمه نك یوانی حالا بولامایشمزه ده اودرجه لرده اسفانک اولورز . بو صوک قومیه ایسه ، متفکر کیننلرمز ایچنده بیله دوشونمه سنی بیلمه یینلرک موجودیتی اعلام ایدیور .

اورطه ده بر انقلاب وار ، عجب اوانقلابی کیم یادی ؟ بونی حاضر لایان ، هیچ شبهه بوق که اتحاد و ترقی جمیتی در . بو احضارات ده اوله اوج کونک ، اوج آتاق برشی اولما . یوب یکرمی سنه نك مساعی نك نتیجه سی ، بیکارجه حیتمندانک رفاه و حیاتی مقابلی در . لکن انقلابک قوه دن فعله جیقه یاسی . اتحاد و ترقی جمیته اولاحیتمندان

ضابطانک و بر از صوکر ابوتون بر اردونک التحاقیله اولدی . بوراسی اراتق چوققلرمز کده بیایدیکی حقیققلر . دندر ، صانیوردق . ناصل صانایالم که بالخاصه اتحاد و ترقی دشمنلری ، جمیته انقلاب شرفندن بر حصه ناجیز بیله ویرمک ایسته یورلر ، او وقت جمیته اردونک وجود واحد اولدینی انکار ایدیورلر ، و بوتون شرفی اردویه حصر ایلورلردی ، هر ایکی صورتده دخی ، یعنی بر مملکت متدنه ده اردونک موافقتی اولما بهرق ، اختلال یا بهرق مؤسس بر قوتی ده ویرمک ، املنک غیر قابل اجرا اولدینی میدانده ایکن ناصل اولو یورده عقل و سیاست هیچ کیمسه یه ویرمه یین بر طاقم ذوات ، فدائیلی و بیلمه نه لی قومیتلر تشکیله تشبث ایدیورلر ؟

هر نه قدر شیمدیك اورطه ده یالکیز سینوب میبونی رضاتور بکک اسمی و از سه ده بزبوا ییشده ده بر جوق کاستنر سیاسارک ودها طوغریسی سحاب افعال و بحار انتقامله کوزلری کورمن اولمش آدملرک موجودیتی ظن ایدیورز .

فهرست منرجمات

پروتستو . — اجمال سیاسی و اتحاد و ترقی ، اردو . — باب مشیخت و هیئت علیه . — حضرت محمد و عیسی (ص.ع) — اسلام و قادیلر . — بحران اسلام . — عالم اسلام . — تراجم احوال . — هه قیل و بوختن . — شتون همه . — هفته لک وقوعات . — تصوف اسلامی . — ابلیس بهمن .

اعمال ضیال

نفیس کاغده انچه حروفله مطبوع سکر صحیفه لک بشنجی فورمه سی نشر ایلدی . آیتنه لرمنه برمانا تقدیم وار سال اولونه چقدر . درس ادمده حکمتی آلالره دخی برمانا و بریلر ، موزعلردن طلب ایدله لیدر . طهره لرده کتسایچیلردن حکمت اشترا ایدنلر ایچون فیاتی بش پاره در . آتروجه صاون آلتیرسه هر فورمه سی اون پاره یه صایلیر .

پروتستو

عهد و مواعید خلافتده اولارق ، بلا لزوم عسکری تزیید و تصبهری طوبه طوبق صورتیه استقلال ایرانه ، بر طاقم شدائد انسانیت شکنانه ایله استقلال ترکستانه سوء قصد و تجاوز ایتدیکی ، ماباد اسلامیه به ، شرعاً یت دیمک اولان ، تصاویر آسمنه قالدیشدینی و الحاصل حقوق انسانیه و حریت وجدانیه یی آقاتلر آلتنه آلدینی ایچون روسیه قاپینه سی ، اسلام و انسان مفتیله و حقوق مقدسه انسانیه و حریت وجدانیه نام جلیله ، حضور الله و حضور بشریتده پروتستو ایدموز .

اجمال سیاسی

اتحاد و ترقی واردو

(غریب بر کورلک !)

« جمیته خفیة » نامنی آلان و بو کون عنعنه سیله میدان علانیته جیقه ارلایینی ایچون اراتق خفی طرفی قالمایان اختلال قومیتسی ، بزی بک مرارتلی تفکراته صالیدی . صانیلماسین که بو آجی تفکراته بو قیل تشبثلردن

په قدر مهم تحولاته رغاً اداره علمیه ده نه بر
تسبیقات ونه بر تجدیدات میدان کله مش وحی اسامی
وظائف بیه اسکسی کې قلمشدر . اوج عصر در ،
تدریس و تدریس کیفیتی شایان حیرت تکاملات و تجدیداته
مظهر اولش ، علوم انسانی په یو زلله بیه علملر انضمام
ایش ، منکرین و مترددینه قارشو بیه بیه اصولار
اختراعی درجه و جوبه کله ، علوم قدیمه دن برطافی
اسکی حالی طانیله مایه حق قدر تکاملات و تجدیداته
اوغرامش ایکن نمدرسه نه تدریسات ونه مدرسلر
بوناردن بهره یاب ایدلمه مش والحاصل کویا عصرلر
اداره علمیه جه هیچ کچمه مشدر .

ایشته بوکون شو تغافل کشته جزاسنی چیکوروز
اداره علمیه نک حالار « نمونه وقف » کې اراقلماسی
کرک مملکتیز و کرک اوطان اسلامیه ایچون صوک
درجه ضررلی برشی ایدی . ترقی پرور و عالم برذاتک
مقام مشیخته کچمه سی اراق دورۀ توقف ختامه ایردیکی
حقنده بزم برامید و یردی . اوامیددرکه شوسطرلری
کرک ذات مشیختنه اینک و کرک علمامزک یش مطالعه
سنه قویغه بزی سوق ایستی .

انکایزک محافله کارانی بزجه پک زیاده سواسته ماله
اوغرایور . لزوم حقیقی اولیان موجودیتیه لزوم
حقیقی اولان شیلرکده ایمجادینه مانع اولان موادی
بیه ابقا ایتمک ایچون همان انکایز محافله کارلغنی اوکه
سوریوز . و برکرده بودلیل ملزم اوکه سورولدیچی؟
اراق سوزکسیلور . روم ایلی و اناطولی قاضیه سکرلیکی
کې بوکون مین و قطعی وظیفه سی غیر موجود ما .
موریتلر بودلیل ملزمه مجلسجه ابقا اولندی . هر
مملکتده تمامل قدیمه مستند والیوم بی لزوم و چونکه
بر دانسی اداره مصلحت کانی برچوق محکمیلر وسائر

عمومی ، واسع و نهائی حقیقت ، فهم انسانی نک
خارجنده قالیر . تعبیر آخرله برحقیقتک ، حقیقت
کامله و نهائی اولماسی ایچون احتوای فهم بشر خارجنده
قالماسی شرطدر .

فهمک خارجنده قالان بریشی ایسه معرفت کامله
ایله بیلامه ماز پک بدیدر . مثلاً : علت اصلیه بی ،
نامتناهی بی ، مطلق بی حقیقه بیلامه من ایچون اونی
آکلاماز لازم . بویسه حس و تجربه ایله اولور .
عجبا نامتناهی ، دائرة حس [] و تجربه مزه دوشن
حادثاتدن برینه بکزر می ؟ خایر . [] اگر بکزر سه
متناهی دیمکدر . [] شو حالده ایسه مقایسه ممکن اولمایه .
چندن نامتناهی بی « آکلا شیلماز » افکارک قافله سالاری
ملایمه چیکوروز .

دیمک که معرفت ز نسبی اولدینی کې « اصل الاصول »
و « منشأ و مرجع کل » اولان « حقیقت کلیه » بی
کاهی حقها بیلامه مزه پک طبیعیدر .

[*] بوراده « حس » بریشی قلباً حس ایتمک مناسنه
مستعمل دیمکدر . حواس خسه منک واسطانیله اولان
ناترازم دیمکدر .

فی الواقع شهرام ترقی و تکامله کیرمک مجبوریشی
حس ایدن مملکت مزده ، سلیم شهید زمانندن بری آغیر
و فقط متادی تحولات و وقوعه کلدیکی و بوتحولاتندن
امور علمیه ذخی حصه مند تأثر اولدینی حالده اداره
علمیه من ، شکلاً هیچ بر تحول هیچ بر همت کورمندی
بر حالده که اولجه مکلف اولدینی وظائفک بر قسم عظمی
باشقه اداره و دواثره کچمش و عادات و طوائف تبعیدن محروم
قالش ایکن . صرف اعتباری اولهرق اسکی تقبیات
وظائف ، ترتیب و اصول اولدینی کې اراقلمشدر .
بوغرایتمک نتیجه طبیعیه سی اولارق وظیفه معینه دن
محروم مأموریتلر بولدینی کې مقتضیات و احتیاجات
زماندن اولارق . بولماسی لازم برچوق مأموریتلر
هنوز موجود دکلدر .

« تاریخی » موجودیتی محافله ایدن باب مشیخت
زماننک احتیاجه کافی « حقیقی » موجودیتدن نو عا
محرومدر . بنابرین امور علمیه نک بحق اصلاحی
امل ایدینه چک ، بومالی فعله چقارمقله تاریخ ملیزمده
بر موقع ممتاز اشغال ایله چک ذات ، مطلقاً بو حقایق
آکلامقله وایشه بولاسی نقطه لردن باشلا ماله موفقیت
الده ایده بیایر .

تاریخ مایزه باقارسق کوریرزکه باب مشیخت
صرف دینی خصوصیاتن ماعاده عدلی ، « سیاسی » و « علمی »
اولهرق اوج نوع و وظیفه ایله مکلف طو تلمش ایدی .
عدله و محاکم تشکیلاتی اوزرینه بووظائفدن برنجیسه
عاند اموزک اذچوق قسمی اداره علمیه دن آلمشدر
ملکیه تشکیلاتنک تکاملات و توسعاتی نتیجه سنده
باب مشیختک سیاسی مشاغلی قالامشدر . مکاتب ملکیه
و عسکریه نک تکرری و مدارس عالیله تنوعی اوزرینه
بیلای خصوصیاتن یالکیز بر قسم مخصوص باب مشیخته
قالارق اقسام سائر می حریبه و معارف نظارتنه دور
اولومشدر .

بوتون شومسرو داتدن نظاهر ایدر که بشریت
نفس اولان معرفت ، نسبی و جزویدر . ادراک بشرک
حدودی حادثاتدر ، بوحدودی تجاوز ایده میور .
بو یحیی عریض و عمیق تحقیق ایتمک لازمدر . و یرنده
ایدیه چکدر .

فهم انسانی نسبی اولدیفندن معرفت بشریه ده
نسبی در . بوراسی بدیهی کې کورونمکده ایسه ده
عجبا عقلاً و تجربه ثابت برکیفیت می در ؟ عجبا بوتون بو
مظاهره ، بوتون بولسی معلوماتک دلالت ایستدیکی
حقایقک احتوای ادراک خارجنده قالمه محکوم اولیشی
قابل اثبات می در ؟

أوت . حقایق کلیه نک بزه مجهول قالماسی یعنی
اوناری معرفت کامله ایله بیلامه مزه ضرور ایتدندر .
فی الواقع علم و فن ، کشف ایتدیکی حقایق نسبییه
و جزو بییه ذها عمومی حقیقتلره ، بوناری ده ذها
عمومیارینه ارجاعه مجبوردر . ذاتاً فنک بوتون شرف
و خدمتی بوندن عبارتدر . حقایق جزوینک ذها
عمومی حقیقتلره طوغری ارجاعندن حاصل اولان
نتیجه شومدر که : بالجمله حقایقه منشأ اولاجق اک

بولونالردن برطافی بیه تجاوز ایتسه ، بیه قارشوسنده
ناموسلی و فداکار اردو منک سیف بی آمانی کور .
چکی محققدر .

دیمک که بوکون اردو منی ، وطن و مشروطیت
مشروع عامنده استخدام غیر ممکندر . و برحققتدر که
بورادو من ، هر نه نام آلتده اولورسه اولسون وطن
و مشروطیت دشمنلرینک باشنه بلای برمدر . بو قدر بسط
برحقیقی کورده مینلره کولمکی ، آجیمقی لازم ،
برذلو کسیدر میوروز . آراق هر کس بیلمیدر که
اردو ، وطنی بازیمجه آمل و احتیاجاتی ایتمک ایسته یلرک
بازیمجه سی اولاماز ، آراق هر کس بیلماید که مشروطیت
مشروع مزه ضربه ایریشدیر بیلمک ایچون بومقدس
اردونک صبرتی یره کتیرمک و آهنین سینیسی
اوزردن یورویوب کچمک لازمدر . شهیدرزاده .
احمد حللی

انتقادات

باب مشیخت

و
هیت علمیه

افکار ترقی کسترانه و وطن پرورانه سیله ، علم و تنه ایله
مشهر اولان علمامز دن موسی کاظم افندی ، مقام
علیای مشیخت اسلامیه به نسب اولندی . بویه بر
ذاتدن ، درجه قصوای اصبی مستقی تصویر اولان
امور علمیه نک مستفید اولاجنی پک طبیی ایسه ده بو
استفاده ، اداره علمیه نک اصلاحی و نزاکت و احتیاجات
زمانه ایله متناسب بر مرتبه افرانی درجه سته وارده بیه
چک می در ؟ بوباید امکان وارمید ؟ ایشته بزم ناجیزانه
تدقیق ایتمک ایستدیکیز نقطه بودر .

برنجی کتاب

فنون جدیده اعتباریه

عالم

ممکن می در ؟ خایر . بو خصوص قدرت و حدود
ادراک کرک خارجنده در ، شو حالده غایه تعلیمیه بولدیغمز
افکار اصلیه بی فهم و تعریف فناً غیر ممکندر .
بوندن نه حقیقه یور ؟ شو حقیقه یور که : بزم افکار غایه
بدیدیمز افکار ، آکلا شیلماسی حدود و ادراک
خارجنده قالان ، بزه کوره آکلا شیلماز اولان
حقایقک وکیللردن ! عبارت اولوب بو وکیللرک
اصلی اولان حقایق بزه ابدیاً مجهول قالاچقدر .